

Handlingsplan internasjonalisering 2012-2015

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
The Oslo School of Architecture and Design

Handlingsplan for internasjonalisering 2012-2015

Handlingsplan for internasjonalisering 2012-2015

Internasjonalisering handler om hvordan myndigheter og utdanningsinstitusjoner skal møte utfordringer og muligheter som oppstår som følge av globalisering. Innenfor utdanning og forskning dreier dette seg i første rekke om å integrere en internasjonal, interkulturell og global dimensjon i intensjonens mål, organisasjon og handling.

AHO skal bruke internasjonalisering strategisk for å nå våre ambisjoner innen utdanning og forskning. AHO skal utdanne kandidater som er tilpasset et globalisert arbeidsmarked, og levere forskning på høyt internasjonalt nivå som inngår i relevante diskurser innenfor våre fagområder.

AHO har i flere tiår vært en internasjonalt orientert og merittert institusjon. Arkitektur og design er fag som henter en stor del av sine impulser internasjonalt. Fra 1960-tallet og framover arbeidet Christian Norberg-Schulz som var en av tidens ledende arkitekturteoretikere, og Sverre Fehn som var en internasjonalt ledende arkitekt ved AHO. Norberg-Schulz og Fehn skapte internasjonal interesse for skolen og ga den en bred internasjonal kontaktflate. Samtidig la de grunnlag for at AHO gjennom begrepet "Osloskolen" ble kjent som en institusjon som i sin undervisning tok vare på og utviklet tradisjoner i nordisk arkitektur.

Designstudiene ved AHO har i de senere årene fått en sterk internasjonal profilering gjennom utviklingen av interaksjonsdesign og en internasjonal stab som har bygget opp dette fagområdet.

Grad av internasjonalisering kan måles gjennom AHOs internasjonale omdømme, omfang av internasjonal medvirkning og profil på våre forskningsprosjekter, i våre internasjonale avtaler og i omfang og kvalitet på søkningen til våre masterstudier og i søkningen for utveksling.

Planen er vedtatt i AHOs styre 14.2.2012.
Planen videreutvikles og vil bli revidert våren 2013.

Karl Otto Ellefsen
Rektor AHO

Internasjonalisering ved AHO

Handlingsplanen for internasjonalisering bygger på de overordnede målene definert i strategisk plan og planer for virksomheten som kommer til uttrykk i det årlige plandokumentet til Kunnskapsdepartementet "Rapport og planer".

Strategiene for internasjonalisering ved AHO følger to ulike løp. Det faglige internasjonale samarbeidet innenfor FoU er først og fremst fundert i instituttenes og forskningssentrenes kontaktflate og i konkret prosjektsamarbeid. AHO sentralt har etablert internasjonale samarbeidsavtaler med andre forsknings- og undervisningsinstitusjoner. Hovedfokus for disse avtalene er student- og lærerutveksling. I tillegg omfatter internasjonaliserings-arbeidet en rekke felter, fra omdømmearbeid til tilsettingspolitikk og språkpolitikk.

AHOs strategi for internasjonalisering

Internasjonalisering skal være integrert i all faglig virksomhet ved AHO, og spiller en viktig rolle i AHOs kvalitetsutvikling og i bygging av AHOs omdømme:

- AHO skal videreutvikle sitt internasjonale omdømme som et fremragende lærested innenfor våre fag. Høy kvalitet skal dokumenteres gjennom fagevalueringer og sammenligning med internasjonale læresteder. (SP S1)
- AHO skal hevde seg i internasjonale rangeringer.
- AHO skal holde fast ved styret og rektors rolle i strategiske beslutninger, beslutninger om faste ansettelser og strategiske beslutninger om internasjonale saker. (SP S17)
- AHO skal etablere felles gradsprogrammer og ellers styrke det faglige samarbeidet med internasjonalt anerkjente institusjoner i utlandet.
- Internasjonale grads- og utvekslingsstudenter skal bidra til kvalitetsheving av undervisning og læringsmiljø. Den internasjonale søkingen til masterprogrammene skal styrkes, og AHO skal tilby faglig attraktive utvekslingsavtaler innenfor alle ordinære studieprogrammer. (SP S5)
- Arbeid innenfor internasjonale nettverk, deltagelse i internasjonalt finansierte forskningsprosjekter og internasjonal publisering er en forutsetning for utvikling av AHOs forskningsprofil. (SP S8)
 - o Alle forskningssentra skal ha internasjonale referansegrupper og nettverkstilknytning.
 - o AHOs internasjonale orientering skal styrkes ved prioritering av internasjonale forskningsnettverk.
 - o En målrettet rekrutteringspolitikk skal styrke AHOs internasjonale forankring.
- AHO skal drive en rekrutteringspolitikk som sikrer internasjonalt ledende fagkompetanse. (SP S27)

Organisering og fullmakter

Strategiske beslutninger innen internasjonalisering er forankret i skolens ledelse ved rektor og AHOs styre. Ansvar for oppfølging og rapportering av målsettinger og tiltak i denne handlingsplanen er delegert til strategiske utvalg, institutter og administrative avdelinger som forklart under.

Rektor

Rektor er ansvarlig for samarbeidsavtaler på institusjonsnivå med andre forsknings- og utdanningsinstitusjoner, student- og lærerutveksling, omdømmearbeid, tilsettingspolitikk og språkpolitikk. Dette ansvaret er klarlagt i funksjonsbeskrivelse for rektor ved AHO og i AHOs delegasjonsreglement.

Studieadministrasjonen, internasjonal koordinator

- Studieadministrasjonen er ansvarlig for daglig drift av alle studierelaterte internasjonale programmer og rutiner. Internasjonal koordinator er institusjonskontakt for SIU-koordinerte programmer som NOMA/NORHED og Kvoteordningen
- Internasjonal koordinator har en rådgivende og koordinerende rolle på institusjonsnivå som pådriver for innspill til ledelse, strategiske utvalg og institutter

Undervisningsutvalget

- Utveksling og annet internasjonalt samarbeid som berører undervisningen inngår som en del av studietilbudet som må kvalitetssikres.
- Et spesielt ansvar for internasjonalt nivå på diplomoppgaver og diplomsensur.

Opptaks- og godkjenningsutvalget

- Kvalitetssikre opptak av internasjonale studenter på høyt nivå, godkjenning av studieprogrammer for utveksling utenfor avtalenettet og innpassing av ekstern utenlandsk utdanning.

Forskningsutvalget

- Kvalitetssikre internasjonalt opptak av doktorgradsstudenter.
- Kvalitetssikre internasjonal deltagelse i bedømmelseskomiteer.

Forskingssentra og institutter

Det konkrete faglige internasjonale samarbeidet innenfor FoU er først og fremst fundert i instituttenes og forskningssentrenes kontaktflate og konkrete forskingssamarbeid. Dette arbeidet hører inn under instituttleders ansvarsområde.

- Instituttene skal utvikle kursplaner med internasjonal profil og som holder høyt og oppdatert internasjonalt nivå
- Forskingssentrene skal sikre høyt internasjonalt nivå på forskningsnettverk og "board of referees", prioritere internasjonal deltagelse i NFR-finansierte forskningsprosjekter og sikre deltagelse i internasjonalt finansierte forskningsprosjekter.

Informasjonsavdeling

- Internasjonal profilering og markedsføring av studietilbud.
- Internasjonal profilering og formidling av forskningsprosjekter på AHOs sentrale nettsider. Ansvar for profilering på forskningssentrenes nettsider er delegert til instituttene.

Risikovurderinger knyttet til internasjonalisering

Den største utfordringen framover er å sikre at det internasjonale studiemiljøet bidrar til å heve den faglige kvaliteten ved skolen. Denne utfordringen forsterkes av at Norge er et av svært få land som tilbyr gratis utdanning til studenter fra utenfor EU/EØS noe som fører til ytterligere økning av internasjonal søkning til studiene. Utfordringen dreier seg om:

- Å sikre opptaksprosedyrer som sikrer studentkvalitet og rettfærdige vurderinger,
- Å sikre integrering av internasjonale studenter i norsk studiekontekst.

AHOs evne til å tiltrekke seg fremragende internasjonale studenter og forskere må ses i sammenheng med skolens evne til å levere fremragende forskning og fremragende internasjonalt orienterte engelskspråklige studieprogrammer. Som en liten, men ambisiøs institusjon er det viktig å balansere omfanget av internasjonale aktiviteter på et bærekraftig nivå.

- Dette innebærer relativt streng og sentralt forankret prioritering mellom ulike muligheter for internasjonalt samarbeid.

- Styrking av den engelskspråklige kompetansen i AHOs stab som et viktig virkemiddel for å hente ut maksimalt av det internasjonale samarbeidet.

I det internasjonale samarbeidet er formelt institusjonssamarbeid svært ofte koblet til godt etablerte faglige og personlige kontaktnett. Dette sikrer godt samarbeid, men innebærer en risiko i forhold til institusjonell kontinuitet i relasjoner.

- Forskningssentrene må i størst mulig grad sikre at faglige internasjonale kontakter også er institusjonelt forankret i avtaler.
- Institusjonskontakter må faglig forankres bredt i AHOs fagstab.

Handlingsplan for internasjonalisering 2012-2015

1. Samarbeidsavtaler

Status:

AHO har ca. 60 samarbeidsavtaler med høyere utdanningsinstitusjoner på 5 kontinenter. 51 av disse er operative for ordinær studentutveksling gjennom Erasmus og Nordplus, eller som frittstående bilaterale utvekslingsavtaler. AHO har i dag velfungerende bilaterale avtaler først og fremst med universiteter i Kina og Øst-Afrika. Forskningssentra ved AHO har utviklet brede og velfungerende internasjonale nettverk som i liten grad er nedfelt i institusjonsavtaler.

Delmål:

AHO skal styrke og kvalitetssikre sin portefølje av internasjonale institusjonsavtaler.

Internasjonale institusjonsavtaler skal gjenspeile AHOs undervisningsprofil, FoU-arbeidet ved AHO og legge grunnlag for både forskningssamarbeid og studentutveksling

Tiltak:

- AHO skal fortsett samarbeidet innenfor Nordic Academy of Architecture, EAAE, Cumulus og Cirrus. AHO vil spesielt vektlegge å utvikle NAA til et fagpolitisk nordisk organ. Institutt for designs deltakelse i Cumulus- og Cirrusprosjekter skal styrkes.
- AHO skal spesielt legge vekt på å utvikle avtaler med institusjoner som er interessante samarbeidspartnere for utvikling av designstudiet ved AHO. Dette skal resultere i flere attraktive utvekslingsavtaler for studenter på Master i design
- AHO skal videreføre og utvide universitetssamarbeidet i Øst-Afrika.
- AHO skal styrke avtalene med de kinesiske institusjonene CAFA (arkitektur og design), Beijing University (landskapsarkitektur) og Tongji University (urbanisme).
- AHO skal utvikle samarbeid om lærer-, forsker- og studentutveksling med institusjoner i Nord-Amerika..
- AHO skal utvikle samarbeidsavtaler med canadiske og russiske institusjoner for å bygge opp om utvikling av et nytt studieprogram i landskapsarkitektur i samarbeid med Universitetet i Tromsø.
- AHO vil gjøre en vurdering av nye mulige samarbeidsinstitusjoner i Sør-Amerika og Asia.
- Mulige samarbeidsavtaler med internasjonalt anerkjente næringslivsaktører skal utredes.
- Det skal i perioden 2012 – 2013 gjennom føres et arbeid for å sikre at forskningssentrene faglige internasjonale kontakter også er institusjonelt forankret i avtaler.

2. Studenter

AHO har som mål er å gi studentene muligheter for internasjonal erfaring som del av sin utdanning. Samtidig har skolen på bakgrunn av stor internasjonal søkning åpnet for flere innreisende enn utreisende studenter.

Status:

- AHO har et bredt utvekslingstilbud til studenter på masternivå gjennom en fleksibel studieordning og ca. 55 utvekslingsavtaler, de fleste gjennom EUs Erasmusprogram.
- 25-30 % av studentene gjennomfører et utvekslingsopphold i løpet av studiene.
- Ca. 1/3 av studentene på masternivå er internasjonale. Disse er integrert i den ordinære mastergradsundervisningen sammen med norske studenter.
- Majoriteten av alle kurs på masternivå tilbys på engelsk.
- AHO gjennomfører en rekke ekskursjoner og studiekurs med langvarige opphold i utlandet.
- AHO driver en internasjonal master gjennom NOMA og har internasjonal studentutveksling gjennom Kvoteordningen.

2.1 Delmål: rekruttering av studenter

AHO skal sørge for et balansert innslag av internasjonale studenter i masterundervisningen. Dagens situasjon der ca 1 av 3 studenter på masternivå er internasjonale håndteres godt i AHOs undervisning.

Studieprogrammene på masternivå skal tiltrekke seg fremragende internasjonale studenter som bidrar til å øke studiekvaliteten ved AHO.

Tiltak:

- Det skal satses spesielt på kvalitativ forbedring av internasjonal rekruttering til Master i industrideSIGN og Master i landskapsarkitektur.
- Den engelskspråklige profileringen av AHOs masterprogrammer (på www.aho.no) skal videreutvikles og styrkes gjennom konkretisering av en markedsstrategi for studieprogrammene (faglig profil, kvalifikasjon, læringsmiljø og –ressurser for studenter).
- Det skal satses mer på rekruttering i Norden og Nord-Europa.

2.2 Delmål: muligheter for AHO-studenter

Utteksling gjennom gjensidige avtaler med sterke utenlandske institusjoner skal være et attraktivt tilbud til AHO-studenter på masternivå.

AHO skal søke å oppnå balanse mellom innreisende og utreisende utvekslingsstudenter. Rammen settes til 45 innreisende studenter til enhver tid.

Tiltak:

- Kvalitetssikring av utvekslingsavtaler skal reflektere både faglig (komplementær) kvalitet, etterspørsel fra studentene og behov for balanse mellom innreisende og utreisende studenter.
- Studentutveksling skal også utvikles som en tilleggseffekt av forskningssamarbeid og "curriculum development".
- Studenter som reiser som gjestestudenter til spesielt velrenommerte utenlandske institusjoner utenfor AHOs avtalenett skal gis administrativ støtte. Denne støtten omfatter ikke alle aktuelle internasjonale institusjoner.
- Studieadministrasjonen skal utvikle studiekvalitetssystemet slik at det omfatter erfaringsutveksling etter utenlandsopphold.

2.3 Delmål: internasjonalisering hjemme

AHO skal ha et internasjonalt studiemiljø med vekt på tett integrering av internasjonale studenter i den ordinære undervisningen.

AHO skal tilby utdanning med internasjonalt tilsnitt og internasjonale impulser også til studenter som ikke reiser på utveksling.

Tiltak:

- Tilrettelegg for god integrering av internasjonale studenter i den ordinære undervisningen ved AHO.
- Ikke-nordiske gradsstudenter skal tilbys gratis introduksjonskurs i norsk.
- AHO skal tilby minimum 3 studiokurs per studieår som innebærer lengre opphold i utlandet.
- AHO skal etablere studieprogram i landskapsarkitektur med forankring i sirkumpolare områder og i samarbeid med UiT og nordvest-russiske og nordamerikanske institusjoner.
- AHO skal tiltrekke seg høyt kvalifiserte internasjonale gjesteforelesere.
- AHO skal delta aktivt i curriculum development projects innenfor etablerte faglige nettverk som EAAE, NAA, Cumulus og Cirrus.
- AHO skal fortsette opptak av kvotestudenter på master- og PhD-nivå, og integrere disse i den ordinære undervisningen.

3. Fagstab

AHO ønsker å rekruttere og beholde fagpersoner som holder et høyt internasjonalt nivå. Dette betinger en bevisst rekrutteringspolitikk, konkurransedyktige lønns- og arbeidsbetingelser og en smidig personalpolitikk. I lys av AHOs generelle mål om økt internasjonalisering av all sin virksomhet, er det ønskelig at andelen utenlandske tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger øker.

Status:

- Internasjonal fagstab, målt som antallet utenlandske tilsatte i undervisnings- og forskerstillinger (inklusive stipendiater), utgjør ca 20% i 2011.
- Alle fagstillinger av mer enn ett års varighet lyses ut internasjonalt.
- Direkte internasjonal rekruttering praktiseres til prof. II stillinger.
- Rekruttering på det internasjonale markedet innenfor satsingsfelter har gitt gode resultater.

Delmål 3.1 Rekruttering av fagstab

AHO skal drive en rekrutteringspolitikk som sikrer internasjonalt ledende fagkompetanse.

- Andel nytilsetninger i vitenskapelige stillinger som har internasjonal doktorgrad eller merittert internasjonal praksis skal være betydelig.
- Måltall for andel internasjonale stipendiater og doktorander ved AHO settes til 50 %.

Tiltak:

- Opprettholde konkurransedyktige lønns- og arbeidsbetingelser.
- Systematikk i internasjonal rekruttering.
- Inkorporering av internasjonal rekruttering i instituttenes rekrutteringsplaner.

Delmål 3.2 Utenlandsopphold

AHO skal stimulere til økt utveksling av fagstab og organiserte studieopphold i utlandet for doktorgradsstudenter.

Tiltak:

- Lærerutveksling skal være en integrert del av bilaterale utvekslingsavtaler.
- Det skal legges til rette for utenlandsopphold som del av forskningstermin. Ved opptak av PhD-studenter skal prosjekter med innlagt utenlandsopphold prioriteres.
- Det skal legges opp til både korte og lange utenlandsopphold for AHOs phd studenter. Disse skal være en del av stipendiatenes arbeidsplaner.
- AHO skal bidra til internasjonalt samarbeid på doktorgradsnivå.

Delmål 3.3 Tilrettelegging for fagstab

AHO skal tilrettelegge for integrering av internasjonal fagstab.

AHO skal ha rammebetingelser for forskning og undervisning som bidrar til å gjøre høyskolen til en attraktiv arbeidsplass for internasjonalt fremragende forskere.

Tiltak:

- AHO skal etablere administrative rutiner som bidrar til at ny internasjonal fagstab og gjesteforelesere raskt får orden på alle praktiske detaljer i forbindelse med opphold i Norge og virke ved AHO.
- Det skal legges til rette for faste informasjonsrutiner mot internasjonal fagstab når det gjelder undervisning, eksamensavvikling, sensor og andre studieadministrative forhold.
- Det skal legges til rette for at utenlandske phd-studenter (Yggdrasil-programmet) kan ha opphold ved AHO i forbindelse med kursdeltagelse, veiledning og forskningssamarbeid.
- Ikke-nordisk fagstab skal tilbys gode muligheter for norskopplæring.
- Engelskkompetansen i staben skal utvikles gjennom tilbud om kurs i akademisk engelsk for vitenskapelig ansatte og administrativ engelsk for administrativt ansatte.

4 Forskning

AHO skal være et ledende nordisk miljø for forsknings- og utviklingsarbeid innen våre prioriterte fagfelt. Forskning i internasjonal front skal prioriteres.

Status:

AHO har i løpet av noen få år lyktes i å bygge opp sine forskningsmiljøer:

- Omkring halvparten av AHOs fagstab kan dokumentere meritterende FoU-produksjon. Dette tallet er for lavt.
- AHO har etablert 3 forskningssentra med internasjonal profil. Ett fjerde senter er under oppretting.

Delmål 4.1 Rekruttering til forskning

AHO skal ha rammebetingelser for forskning som bidrar til å gjøre høyskolen til en attraktiv arbeidsplass for internasjonalt fremragende forskere.

Tiltak:

- AHO skal profilere seg som et attraktivt forskningsmiljø overfor utenlandske forskere.
- AHO skal tilby konkurransedyktige arbeidsbetingelser for forskere, herunder en egnet infrastruktur og et profesjonelt støtteapparat.

Delmål 4.2 Muligheter for forskning

Internasjonal spisskompetanse skal vises og befestes gjennom internasjonal meritterende publisering.

AHO skal stimulere til økt deltagelse og synlighet av fagstaben i internasjonale verv, fora og oppgaver.

AHO skal styrke det faglige forskningssamarbeidet med internasjonalt anerkjente institusjoner og forskernettverk.

Tiltak:

- AHO skal utvikle en ordning med publikasjonsbonus til enkeltmedarbeidere.
- AHO skal vurdere intensiver som stimulerer til økt deltagelse og synlighet av fagstaben i ledelsen av internasjonale faglige organer.
- AHO skal legge til rette for økt engasjement i internasjonale forskningssamarbeid og for deltagelse i internasjonale prosjektsøknader. AHO kan ta på seg vertskapet for slike programmer der dette er forankret i høgskolens FoU-satsning og anses som strategisk viktig.

Delmål 4.3 Tilrettelegging for forskning

AHO skal videreutvikle sin forskningsadministrative profesjonalitet.

Tiltak:

- AHO skal forbedre/videreutvikle de forskningsadministrative støttefunksjonene generelt, men spesielt i forhold til EU-søknader/-prosjekter.
- AHO skal gjennom deltagelse i internasjonale forskernettverk vær aktivt beredt til å ta på seg arrangementsansvaret for internasjonale fagkonferanser, symposier, workshops og seminarer. AHO vil etablere en praktisk og profesjonell støttefunksjon for slike arrangementer.

5 Internasjonal omdømme

Kjennskap til AHO som fremragende læringssted og forskningssenter skal styrkes internasjonalt.

Virkemidler i dette er profilering av arkitekter, designere og forskere som arbeider ved skolen, samt profilering og formidling av skolens forskning og undervisning.

I omdømmearbeidet skal AHO i større grad profileres som et flerfaglig spesialisert universitet der fagene bygger opp om hverandre.

Status:

AHO som utdannings- og forskningsinstitusjon innenfor arkitektur er godt kjent innenfor Norden og til dels også godt kjent internasjonalt.

AHOs aktiviteter innenfor design har ikke et sterkt internasjonalt omdømme, men internasjonal kunnskap om AHO utvikles nå som resultater av forskning innenfor interaksjonsdesign.

5.1. Delmål akkreditering

AHO skal oppnå formell internasjonal akkreditering som utdannings- og forskningsinstitusjon.

Tiltak:

AHO skal gjennomføre separate internasjonale akkrediteringsprosesser for arkitektur og design.

5.2 Delmål rangering

AHO skal hevde seg i internasjonale rangeringer.

Tiltak:

AHO skal delta i internasjonale rangeringer både innenfor arkitektur og design.

5.3 Delmål synliggjøring

AHO skal videreutvikles som en internasjonal merkevare.

Studietilbudene ved AHO skal formidles internasjonalt som attraktive og relevante for yrkesutøvelse
Internasjonalt orientert forskningsformidling skal styrkes.
AHO skal være aktive og synlige i internasjonal fagkritikk innenfor våre fagområder.
Arbeidet med omforming og revitalisering av AHOs nettsider skal ha internasjonal profilering som et av hovedmålene.

Tiltak

- Profileringsaspekter for studier og forskning ved AHO skal defineres
- I dette arbeidet skal AHO i 2012/2013 spesielt prioritere designfagenes og Institutt for designs behov for å synliggjøres internasjonalt.
- Det skal etableres en redaksjonell linje for internasjonal markedsføring.
- Forskningssentrene ved AHO skal brukes strategisk i profilering av hele institusjonen.
- AHO skal videreføre diskusjonene og forsøkene med felles profilering av AHO, NMH og KHIO som en del av SAK-samarbeidet mellom de tre institusjonene.

Referanser/henvisninger

- Strategi 2020
- Rapport og planer 2010 - 2011
- Retningslinjer for strategiske utvalg
- Rutiner om utveksling
- Stortingsmelding nr. 30, 2008-2009 Internasjonalisering av forskning. Klima for forskning.
- Stortingsmelding nr 14, 2008-2009 Internasjonalisering av utdanning

Arkitektur- og designhøgskolen i Oslo
Maridalsveien 29
Postboks 6768 St. Olavs plass
NO- 0130 Oslo
Sentralbord: +47 22 99 70 00
Faks: + 47 22 99 71 90
www.aho.no